

Хероине Спомен-збирке Павла Бељанског

Ретке су уметничке колекције у националним и светским оквирима које у свом саставу имају четвртину дела с потписима жена. У новосадској збирци Павла Бељанског, од укупно 184 дела, 46 су остварења седам уметница: Надежде Петровић, Видосаве Ковачевић, Зоре Петровић, Љубице Сокић, Лепосаве Ст. Павловић, Лизе Крижанић и Милице Зорић. Управо ће избор њихових радова моћи да види престоничка публика и посетиоци од данас у 13 сати, на изложби „Хероине Спомен-збирке Павла Бељанског“ у Великој галерији Дома Војске Србије. У својеврсном дијалогу са поменутим дамама до 8. априла путем видео-презентације „Идентификације: суптилност и суровост“ биће и седам савремених уметница, које су школовањем или животом у вези са Новим Садом: Моника Сигети, Јелена Владушић, Јелена

сликара. И данас, када погледате, има врло добрих сликарки”, истакла је Цуца Сокић у једном разговору забележеном 1988, а сам Бељански је писао „о Надежди Петровић, визионарки новог доба, у чијим пејзажима сунце мора да пржи, о снажном напону животних сила на сликама Зоре Петровић, о таписеријама Милице Зорић, као најаутентичнијем облику српске ликовне уметности”.

Дела сликарки које помињемо када је реч о колекцији Бељанског неспорно показују ту одлику српске модерне о женској присутности, али и афинитете колекционара, који је био познат као „пажљив и објективан посматрач домаће ликовне сцене” и као дипломата истанчаног укуса чији је избор дела био такав да је заиста реч о радовима који су међу најквалитетнијим делима наших стваралаца између два рата. Управо у то доба када је Бељански

Лиза
Крижанић

ФОТО АРХИВА СЛГ П

У Дому Војске Србије од данас ће се наћи дела седам познатих уметница из новосадске збирке Павла Бељанског у дијалогу са још седам савремених уметница

Јанев, Јелена Ковачевић Воргучин, Милица Дукић, Зорица Чолић и Драгана Б. Стевановић.

Читав концепт био је осмишљен зарад програма Фондације Нови Сад – Европска престоница културе и поставка је била премијерно приказана у Новом Саду од 20. маја до 31. јула 2022, а ауторство потписују проф. др Миланка Тодић, мр Милана Квас, управница Спомен-збирке Бељански и др Валентина Вуковић, док је за видео-презентацију заслужна мр Сузана Вуксановић, историчарка уметности. Осим слика и таписерија из легата Бељанског укључена је и разноврсна музејска грађа – фотографије, писма, разгледнице, документа, као и значајан број ликовних дела у различитим техникама набављених последњих деценија.

У пратећем каталогу за ову питку поставку могу се наћи речи Цуце Сокић које су истицале наше женско стваралаштво и биле му и нека врста подршке, а о чему је, како подсећа Милана Квас, говорио и сам Бељански. „То је врло интересантна појава код нас. Та појава великог броја жена

сакупио дела која чине нуклеус данашње збирке, колекционари широм Европе су и даље углавном бирали дела мушких аутора.

– Из садашње перспективе, када су питања женске равноправности још увек актуелна, његово вредновање и избор уметница за антологију националне и југословенске модерне уметности велики су подухват. Њихова дела бирао је и у време социјалистичке Југославије, када оне нису биле само револуционарке на сликарском платну, већ су ангажовано, или само својом јединственом појавом, учествовале у друштвеној борби жена за еманципацију и право на професионални идентитет. Може се слободно рећи да је његов подухват херојски, а уметнице чија је дела одабрао за колекцију, његове хероине – истиче Милана Квас.

Околност да су на изложби присутне и савремене уметнице додаје још један аспект жељеном циљу – пружена је могућност сагледавања и поређење тема, проблема и опсесија уметница некад и сад.

Милица Димитријевић